

11. jaanuar 2016

Hr Alar Karis

Riigikontrolör

ARUPÄRIMINE

Seoses lennufirma Estonian Air pankroti esile kutsumisega

Austatud riigikontrolör,

Estonian Airi pikaaegne allakäik valitsuse silme all on lõppenud Euroopa Komisjoni otsusega tunnistada Estonian Airile antud riigiabi Euroopa Liidu õiguse rikkumiseks. Olemasoleva info põhjal saab väita, et tegu on erinevate valitsuste valede ja hoolimatute otsuste tulemusega. Lennukompanii Estonian Air oli tugevas kahjumis alates 2006. aastast. Aastatel 2008 – 2015 on riik toetanud Estonian Airi otseselt või kaudselt kokku viiel korral umbes 130 miljoni euro ulatuses.

2010. aasta suvel saatis Riigikontroll järelepärimise rahandusministeeriumile, küsides selgitusi otsuse kohta eraldada 280 miljonit krooni, et suurendada aktsiakapitali. Summa tasuti rahandusministeeriumi 2010. aasta finantseerimistehingute reall. Riigikontroll on juhtinud õigesti tähelepanu, et tegu võib olla riigiabi olukorraga, mis on reguleeritud ja piiratud Euroopa Liidu õigusega. Riigikontrolli poolt 2011. aastal avaldatud 2010. aasta kohta käiv audit ütleb, et riigi poolt omandatud Estonian Airil puudub pika perspektiiviga strateegia ning ei ole selge, kui palju lisaraha ettevõtte tegelikult vajab. 15. juunil 2010 saatis Riigikontroll ametliku järelepärimise ka majandusminister Juhan Partsile, paludes selgitada muuhulgas, kas ASi Estonian Air aktsiakapitali suurendamine kooskõlastatakse Euroopa Komisjoniga võimaliku riigiabi küsimuses.

Sellest joonistub välja, et Riigikontroll on talle pandud ülesannete täitmise käigus analüüsinud Estonian Airi probleeme ning sellega seonduvaid riigi otsuseid. Arvestades Estonian Airi pankrotistumisega, on Riigikontrolli hoiatused olnud õigustatud ja tehtud analüüsid ning järelepärimised vajavad praegu erilist tähelepanu, et tuvastada Eesti rahvusliku lennufirma hävingu tegelikke asjaolusid.

Seoses Riigikontrolli tegevusega Estonia Airi osas on meil Teile järgmised küsimused:

1. Millistes osades ja millal anti Riigikontrollile teadaolevalt Estonian Airile riigiabi ning mis põhjendusega?
2. Kuidas rahandusministeerium ning majandus- ja kommunikatsiooniministeerium vastasid Riigikontrolli 2010. aasta Estonian Airiga seotud järelepärimistele ning kas vastused olid ammendavad?
3. Kas vahendid olid eraldatud mõne põhjaliku ekspertiisi või analüüsi alusel? Kuidas ministeerium põhjendas Riigikontrollile oma riigiabiotsuseid?

Arupärimine

" 11 " 01.2016 Nr. 124

4. Milline on Riigikontrolli hinnang majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi tegevusele Estonia Airile riigiabi andmise ajal, võttes arvesse Eesti ja Euroopa Liidu seadusandlust?
5. Milline on Teie hinnang valitsuse infovahetusele Euroopa Komisjoniga riigiabi andmise asjus, kas see võis olla Estonian Airi saatusele määrav?
6. Euroopa Komisjoni ametnikud on vihjanud, et Eesti valitsus hakkas riigiabi andmist Komisjoni konkurentsipeadirektoraadiga kooskõlastama liiga hilja, kui esimesed rahasüstid olid juba tehtud. Kes Teie hinnangul vastutab taolise tegevuse eest?
7. Kuidas kommenteerite väidet, et Estonian Airi ja Nordic Aviation vahel on toimunud riiklikult seadustatud kantimine ning kuidas saab vältida uue lennukompanii sattumist sarnasesse olukorda, milles oli Estonian Air?
8. Milline on Teie üldine hinnangu Estonia Airi juhtimisele viimase kümne aasta jooksul? Kas see oli mõtestatud ja korrektne või esines süsteemseid vigu ja tegematajätmissi, mis mahuvad Riigikontrolli huviorbiiti?

Esitavad Riigikogu liikmed:

ARTUR TALVIK

Ain Luik

ANDRES HERKEL
KREISTA ARE
Andres Ammas

Jüri Adams
Kuller Kõbarpp

Andri
Kestner
Andri Kestner

Oliver